

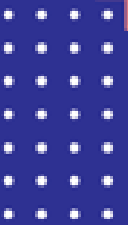
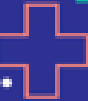
بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اشتباهات رایج در تشخیص سردرد و درمان سردردها و نتیجه گیری

دکتر منصوره تقاء

استاد دانشگاه علوم پزشکی تهران

بیمارستان سینا

اولین دوره
پرستار متخصص
سردرد و دردهای صورت

The first nurse specialist
course on
headache and facial pain

TEHRAN UNIVERSITY
OF
MEDICAL SCIENCES

iHA | IRANIAN
HEADACHE
ASSOCIATION
انجمن سردرد ایران

مورد اول مبتلا به سردرد

خانم ۲۵ ساله با شکایت سردرد دو طرفه در ناحیه شقیقه ای به کلینیک سردرد مراجعه کرده است.

مدت سردرد: از حدود ۲ ماه قبل کیفیت سردرد: فشاری

دفعات سردرد: تقریباً روزانه

مدت هر حمله سردرد: ۳ تا ۴ ساعت بدون مسکن

شدت سردردها: ۵ تا ۶

مصرف مسکن: ۲ تا ۳ روز در هفته ژلوفن

تاری دید، دوبینی، سرگیجه و مشکلات دیگر عصبی وجود ندارد.

ادامه مورد اول

سابقه بیماری قبلی: منفی

سابقه مصرف دارو بجز مسکن: پروپرانولول، آمی تریپتیلین بدون تاثیر در کاهش سردرد

سابقه سوء مصرف مواد مخدر، محرک، سیگار.....

معاینه

فشار خون: نرمال

معاینه تیروئید: نرمال

فوندوسکوپی: نرمال

معاینات عصبی دیگر: نرمال

ادامه مورد اول

آیا به نکات دیگر در شرح حال نیاز دارید:
استرس و تنش های زندگی؟
بیشترین زمان سردرد در شبانه روز؟
دندان قروچه؟ فشار دادن دندانها بر روی هم؟

آیا موارد دیگری در معاینه لازم است؟
معاینه مفصل فکی و عضلات صورت

ادامه مورد اول

اشتباه تشخیصی در مورد این فرد مبتلا به سردرد

سردرد میگرنی

سردرد تنشی

آرتریت ژانت سل

تشخیص صحیح:

بیماری مرتبط به مفصل فکی و ساختمانهای مرتبط TMD

مورد دوم مبتلا به سردرد

آقای ۵۰ ساله با سردرد در ناحیه چشم چپ و ناحیه پشت سر به کلینیک مراجعه کرده اند.

مدت سردرد: تقریباً دائم

شدت سردرد: ۷ تا ۸

کیفیت سردرد: فشارنده

مصرف مسکن: ۲ تا ۳ روز در هفته ژلوفن

تاری دید، دوبینی، سرگیجه و مشکلات دیگر عصبی وجود ندارد.

ادامه مورد دوم

سابقه بیماری قبلی: منفی
سابقه مصرف دارو بجز مسکن: پردنیزولون، وراپامیل
سابقه سوء مصرف مواد مخدر، محرک، سیگار.....

معاینه

فشارخون: نرمال

معاینه تیروئید: نرمال

فوندوسکوپی: نرمال

معاینات عصبی دیگر: نرمال

ادامه مورد دوم

آیا به نکات دیگر در شرح حال نیاز دارید:
ورزش سنگین قبل از شروع سردرد؟
بیشترین زمان سردرد در شبانه روز؟
ایجاد یا تشدید سردرد با حرکات گردن؟
درد گردن؟ درد شانه و اندام فوقانی؟

آیا موارد دیگری در معاینه لازم است؟
معاینه عضلات گردن و شانه

معاینه توان و حس و رفلکس اندام فوقانی
بررسی وجود تندرns بر روی اعصاب اطراف جمجمه

ادامه مورد دوم

آیا نیاز به روش کمک تشخیصی هست؟

تصویربرداری از گردن
تصویر برداری از مغز

ادامه مورد دوم

اشتباه تشخیصی در مورد این فرد مبتلا به سردرد

سردرد میگرنی

سردرد خوشه ای

آرتریت ژانت سل

تشخیص صحیح:

سردرد با منشا گردن

مورد سوم مبتلا به سردرد

خانم ۴۰ ساله ای با شکایت سردرد مراجعه کرده اند.

کیفیت سردرد: فشاری

مدت سردرد: از حدود ۲۰ سال قبل

دفعات سردرد: هفته ای دو مرتبه

مدت هر حمله سردرد: حدود ۲۴ ساعت

شدت سردردها: ۸ تا ۹

مصرف مسکن: ۴ تا ۵ روز در ماه نوافن

محرکهای عمده سردرد: سرما و باد

ادامه مورد سوم

سابقه بیماری قبلی: منفی

سابقه مصرف دارو بجز مسکن: منفی

سابقه سوء مصرف مواد مخدر، محرک، سیگار.....: منفی

معاینه

فشارخون: نرمال

معاینه تیروئید: نرمال

فوندوسکوپی: نرمال

معاینات عصبی دیگر: نرمال

ادامه مورد سوم

آیا به نکات دیگر در شرح حال نیاز دارید:

آیا محرکهای دیگری برای سردرد وجود دارد؟

در زمان سردرد تهوع/استفراغ یا آزار دهنده بودن نور، صدا یا بوهای تند در زمان سردرد وجود دارد؟

آیا در فعالیتهای معمول مانند بالا یا پایین رفتن از پله باعث تشدید سردرد می شود؟

آیا ترشح پشت حلق وجود دارد؟

آیا تشدید در روزهای قبل از آغاز سیکل ماهانه وجود دارد؟

ادامه مورد سوم

اشتباه تشخیصی در مورد این فرد مبتلا به سردرد
سردرد به دلیل سینوزیت

تشخیص صحیح:
میگرن دوره ای

مورد چهارم مبتلا به سردرد

خانم ۳۰ ساله ای با شکایت سردرد مراجعه کرده اند.

مدت سردرد: از حدود ۲ هفته قبل، ۳ هفته پس از زایمان و به صورت پیشرونده

محل سردرد: تمام سر
کیفیت سردرد: فشاری

دفعات سردرد: روزانه

شدت سردردها: ۸ تا ۹

مصرف مسکن: روزانه استامینوفن با تاثیر بسیار کم

ادامه مورد چهارم

سابقه بیماری قبلی: منفی بجز سردردهای میگرنی دوره ای
سابقه مصرف دارو بجز مسکن: توپیرامات، مننزیم
سابقه سوء مصرف مواد مخدر، محرک، سیگار.....: منفی

معاینه

فشارخون: نرمال

معاینه تیروئید: نرمال

ادامه مورد چهارم

آیا به نکات دیگر در شرح حال نیاز دارید:

آیا سردرد باعث بیداری از خواب می شود؟

در زمان سردرد تهوع/استفراغ یا آزار دهنده بودن نور، صدا یا بوهای تند در زمان سردرد وجود دارد؟

آیا در فعالیتهای معمول مانند بالا یا پایین رفتن از پله باعث تشدید سردرد می شود؟

آیا شدت سردرد در وضعیت خوابیده و نشسته متفاوت است؟

آیا دوبینی، تاری دید، اختلال تعادل، ضعف در اندامها وجود دارد؟

.....

ادامه مورد چهارم

آیا به نکات دیگری در معاینه نیاز دارید؟

معاینه فوندوسکوپی

سایر معاینات عصبی

آیا به تصویربرداری مغز نیاز است؟

آم آر آی و آم آر ونوگرافی مغز

ادامه مورد چهارم

اشتباه تشخیصی در مورد این فرد مبتلا به سردرد
تشدید سردردهای میگرنی بدلیل کم خوابی، مسوولیت و استرس جدید
تشدید سردرد بدلیل کاهش ناگهانی سطح استروژن

تشخیص صحیح:

احتمال وجود لخته در سیستم سیاهرگی داخل جمجمه

مورد پنجم مبتلا به سردرد

خانم ۵۵ ساله ای با شکایت سردرد مراجعه کرده اند.

مدت سردرد: از حدود ۳ هفته قبل

کیفیت سردرد: ضربان دار محل سردرد: بیشتر در ناحیه شقیقه راست

دفعات سردرد: روزانه

شدت سردردها: ۸ تا ۹

مصرف مسکن: روزانه چند عدد ژلوفن با تاثیر کم

ادامه مورد پنجم

سابقه بیماری قبلی: سردردهای میگرنی دوره ای، فشارخون، دیابت
سابقه مصرف دارو: لوزارتان، گلی بن کلامید و مسکن گاه بگاه
سابقه سوء مصرف مواد مخدر، محرک، سیگار.....: منفی

معاینه

فشارخون: ۱۴۰/۹۰

معاینات سیستمیک: نرمال

معاینات معمول نرولوژیک: نرمال

ادامه مورد پنجم

آیا به نکات دیگر در شرح حال نیاز دارید:

آیا سردرد پیشرونده بوده است؟

آیا تب یا بی اشتهایی وجود دارد؟

آیا درد در ناحیه شانه وجود دارد؟

آیا در زمان صحبت کردن یا غذا خوردن درد یا خستگی فک وجود دارد؟

آیا دوبینی، تاری دید، اختلال تعادل، ضعف در اندامها وجود دارد؟

.....

ادامه مورد پنجم

آیا به نکات دیگری در معاینه نیاز دارید؟

معاینه شریان تمپورال

آیا به آزمایش خاصی نیاز است؟

ESR /CRP

داپلر شریان تمپورال

بیوپسی شریان تمپورال

ادامه مورد پنجم

اشتباه تشخیصی در مورد این فرد مبتلا به سردرد:
تشدید سردردهای میگرنی بدلیل تغییرات هورمونی دوران یائسگی
سردرد بدلیل فشارخون بالا
سردرد بدلیل افت قندخون گاه بگاه

تشخیص صحیح:

احتمال آرتریت شریان تمپورال

مورد ششم مبتلا به سردرد

آقای ۳۰ ساله ای با شکایت سردرد مراجعه کرده اند.

مدت سردرد: از حدود ۵ سال قبل

کیفیت سردرد: فشارنده محل سردرد: در ناحیه پیشانی و پس سری دوطرفه

دفعات سردرد: هفته ای یک مرتبه

شدت سردردها: ۸ تا ۹

مصرف مسکن: نوافن در زمان سردرد

ادامه مورد ششم

سابقه بیماری قبلی: منفی

سابقه مصرف دارو: منفی

سابقه سوء مصرف مواد مخدر، محرک، سیگار.....: منفی

معاینه

فشارخون: نرمال

معاینات سیستمیک: نرمال

معاینات معمول نرولوژیک: نرمال

ادامه مورد ششم

آیا به نکات دیگر در شرح حال نیاز دارید:

مدت هر حمله سردرد چقدر است؟

آیا در فعالیتهای معمول مانند بالا رفتن از پله سردرد تشدید می شود؟

آیا قبل از سردرد نشانه ای مانند محدود شدن میدان دید وجود دارد؟

آیا تهوع یا استفراغ با سردرد وجود دارد؟

آیا حساسیت به نور، صدا و بوهای تند در زمان سردرد وجود دارد؟

ادامه مورد ششم

اشتباه تشخیصی در مورد این فرد مبتلا به سردرد:
سردرد تنشی دوره ای

تشخیص صحیح:
سردرد میگرنی دوره ای

پیام برنامه

در تشخیص سردردها شرح حال خوب و با دقت بسیار کمک کننده است.
در معاینه سردرد اندازه گیری فشارخون و لمس و معاینه سر و گردن ضروری است.

اگر چه سردردهای اولیه بسیار شایعتر هستند ولی همیشه باید سردردهای ثانوی را در نظر داشت.

سردردهای حاد و تحت حاد با احتمال بیشتر از سردردهای مزمن ثانوی هستند و علت مهمی دارند.

سردردهای حاد و مراجعات اورژانس سردرد باید به سرعت ارزیابی شده و درمان شوند.

ادامه پیام برنامه

سابقه ضربه به سر، سابقه بیماری قبلی، سابقه مصرف دارو و مواد محرک، مصرف داروهای رقیق کننده خون و داروهای جلوگیری از بارداری و داروهایی که ایمنی را کاهش می دهند بسیار مهم هستند.

شروع سردرد در سن زیر ۵ سال و بالای ۵۰ سال، در دوران بارداری و در هفته های اول پس از زایمان باید جهت علل ثانوی مهم بررسی شوند.

با هر احتمال سردرد ثانوی لازم است بررسیهای ضروری به تاخیر نیفتد.

پس از تشخیص و درمان اولیه پیگیری نتایج درمانی، عوارض احتمالی و زمان نیاز به ویزیت بعدی بسیار مهم می باشد.

لازم است شرایط ارتباط فرد مبتلا به سردرد با همکار آشنا به سردردها به آسانی میسر باشد.

با تشکر و سپاس فراوان
از توجه شما